
Een passend onderwijsaanbod aan statushouders binnen de gemeente Woerden per 1 januari 2016

Inleiding

In juni 2015 vond een ingelast LEA plaats waarin de gemeente Woerden de schoolbesturen PO verzocht te onderzoeken in hoeverre het huidige passend onderwijsaanbod aan statushouders voldoet, gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

Uitgelicht: prognose vestiging statushouders (peildatum september 2015, cijfers fluctueren)

De gemeente Woerden verwacht in 2016 ca. 200 statushouders te vestigen waarvan ca. 70 binnen de leeftijd 0 tot 16. In 2015 worden nog 25 kinderen in de leeftijd 0-18 verwacht. De gemeente onderzoekt welke woonruimte de statushouders aangewezen krijgen. Uitgangspunt is spreiding om teveel druk op een bepaalde wijk te voorkomen en voldoende woonruimte te kunnen genereren.

In navolging van dit verzoek hebben de grotere schoolbesturen (Kalisto, SPCO, Stichting Klasse) in samenwerking met Passenderwijs en de gemeente Woerden initiatief genomen om te komen tot een passend (onderwijs) aanbod aan statushouders binnen de gemeente Woerden. Binnen het LEA-overleg van 21 september 2015 is aangegeven dat één-pitters kunnen aansluiten.

Om een toekomstbestendig passend aanbod te kunnen blijven bieden, hebben de schoolbesturen besloten vanuit een aantal uitgangspunten het onderwijs aan statushouders te organiseren.

1. Uitgangspunten

- Schoolbesturen vertrekken vanuit reeds eerder gezamenlijk geformuleerde uitgangspunten in het kader van passend onderwijs, te weten: 'voor elk kind een passend aanbod, zo thuisnabij en zo integraal mogelijk'.
- Schoolbesturen en gemeente werken samen en sluiten aan op het beleid van de gemeente Woerden (gespreide opvang).
- Samenwerkingsverband Passenderwijs heeft een verbindende en ondersteunende rol in de ontwikkeling van een passend aanbod voor statushouders.
- Het passend aanbod is structureel en van toepassing op statushouders.

Uitgelicht: definities (www.vluchtelingenwerk.nl)

Een asielzoeker is iemand die bescherming van een ander land inroept. Het land waar asiel wordt gevraagd moet binnen de asielprocedure nagaan of de asielzoeker valt onder het Vluchtelingenverdrag. Volgens dit verdrag is een vluchteling iemand die in zijn thuisland gegronde vrees heeft voor vervolging. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of seksuele voorkeur. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de asielaanvraag en of de asielzoeker erkend wordt als vluchteling. Een asielzoeker van wie het verzoek is ingewilligd noemen we statushouder.

Bij het bieden van passend aanbod zijn partners betrokken die met elkaar samenwerken vanuit eigen verantwoordelijkheid. In onderstaande tabel zijn verantwoordelijkheden van de betrokken partners beknopt weergegeven.

Verantwoordelijkheden partners

Schoolbesturen	Ontwikkelen en vormgeven van een passend onderwijsaanbod
Gemeente	Huisvesting, integratie bevorderende maatregelen, jeugdzorg, onderwijsachterstanden en leerlingvervoer
Passend onderwijs	Ondersteunend en verbindend tussen schoolbesturen en ketenpartners
Vluchtelingensteunpunt	Ondersteuning maatschappelijke integratie, toeleiding naar onderwijs

2. Organiseren van een passend aanbod per 1 januari 2016

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten hebben de schoolbesturen besloten in te zetten op een gefaseerd beleid waarbij 1 januari 2016 als startdatum geldt.

Fase 1

Gecentraliseerde eerste opvang primair gericht op basale ontwikkeling van de Nederlandse taal en het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoefte van het kind (schakelfunctie).

Fase 2

Doorverwijzing naar het (regulier) basisonderwijs waarbij op basis van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van het kind gekozen wordt voor:

- a) één van de reguliere basisscholen of
- b) een specifieke basisschool welke beschikt over een specifiek pedagogisch-didactisch aanbod voor anderstaligen of
- c) plaatsing binnen een school voor speciaal (basis) onderwijs

Concretisering Fase 1

De eerste opvang wordt gerealiseerd door de Rembrandt van Rijnschool (Stichting Klasse). Deze school kan de benodigde faciliteiten bieden en beschikt binnen de stichting over de gewenste expertise en ervaring.

De doelgroep bestaat uit kinderen die korter dan een jaar in Nederland zijn, niet of nauwelijks de Nederlandse taal machtig zijn en de leeftijd van 6 t/m 13 jaar hebben. Voor 4-5 jarigen is directe integratie in de reguliere school wenselijk, daarnaast bestaat de mogelijkheid tot plaatsing in de Schakelklas mocht extra ondersteuning nodig zijn.

De Rembrandt van Rijnschool richt zich vanuit haar functie als eerste opvangschool op de basisvaardigheden, waarbij de nadruk ligt op de Nederlandse taal (lezen en spreken).

De kinderen verblijven op de Rembrandt van Rijnschool en worden middels een warme overdracht op basis van het gerealiseerde taalniveau op vooraf bepaalde uitstroomdata (start schooljaar, na kerstvakantie) doorverwezen naar een (reguliere) basisschool met een passend aanbod. De maximale verblijfsduur in het kader van eerste opvang bedraagt in principe 1,5 jaar.

Concretisering Fase 2

Nadat de eerste opvang een doorstroomprofiel heeft bepaald, wordt het kind op basis van onderwijsbehoefte en thuisnabij onderwijs doorverwezen naar:

- a) het regulier basisonderwijs van keuze indien uit het doorstroomprofiel blijkt dat een passend aanbod binnen de basisondersteuning kan worden geboden.
- b) een specifieke school in de wijk indien de onderwijsbehoefte meer vraagt dan binnen de basisondersteuning kan worden geboden.

Uitgelicht: centralisatie aanbod binnen de wijk

Vanuit de gedachte om expertise te bundelen financiële stromen optimaal te benutten is met de gemeente Woerden en schoolbesturen besloten een centraal onderwijsaanbod per wijk te organiseren voor anderstalige kinderen. De schoolbesturen hebben de volgende scholen deze centrale rol toebedeeld op basis van beschikbare expertise, facilitaire mogelijkheden, mogelijkheid tot thuisnabij onderwijs (bijlage A) en bestuurlijke samenwerking: R. de Jagerschool (SPCO) (gebied I), W. van Oranje (SPCO) (gebied II), Wegwijzer (Kalisto) (gebied III) en St. Bavo (Kalisto) (gebied IV)

- c) het speciaal (basis) onderwijs met behulp van trajectbegeleiding vanuit Passenderwijs

3. Toeleiding naar een passende school

Hieronder wordt aangegeven op welke wijze een statushouder wordt toegeleid naar onderwijs. De wettelijke zorgplicht en de richtlijnen opgenomen in het 'plaatsingsprotocol Passenderwijs' vormen de basis.

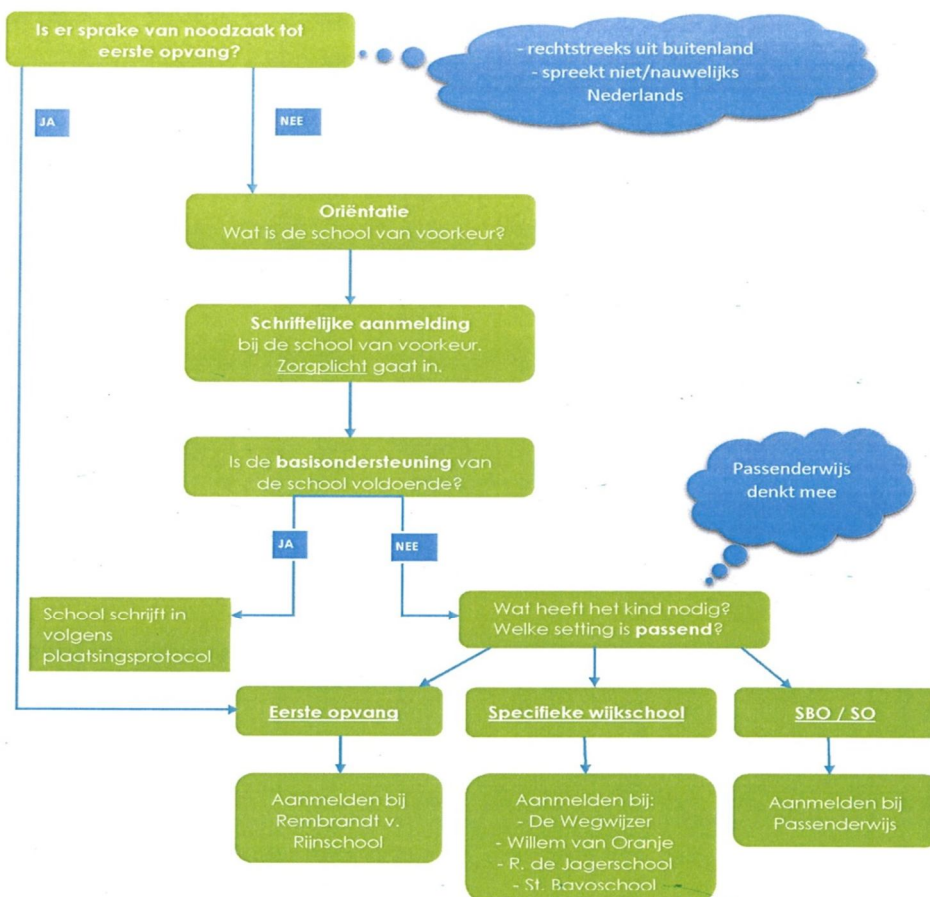
INSTROOM

- Stap 1** Statushouders oriënteren zich in overleg met vluchtelingensteunpunt op een school van voorkeur. Tijdens deze fase wordt door scholen aangegeven dat binnen Woerden een aantal scholen toegerust zijn op onderwijs aan anderstaligen en een eerste opvangschool tot de mogelijkheden behoort.
- Stap 2** Na oriëntatie volgt schriftelijke aanmelding, de zorgplicht is nu van toepassing.
- Stap 3** Indien de school een passend aanbod binnen de basisondersteuning kan bieden, wordt het kind ingeschreven.
- Stap 4** Indien de school geen passend onderwijs kan bieden, wordt bepaald of de eerste opvang danwel de specifieke wijksschool danwel het speciaal (basis) onderwijs het meest passend zijn. In dit geval wordt Passenderwijs betrokken.
- Stap 5** Het kind wordt ingeschreven .

DOORSTROOM VANUIT EERSTE OPVANG

- Stap 1** De eerste opvang stelt een doorstroomb dossier op.
- Stap 2** Op basis van het doorstroomb dossier wordt een kind geplaatst op:
- een reguliere basisschool als basisondersteuning voldoende is
 - een specifieke wijksschool indien aanvullende basisondersteuning danwel extra ondersteuning nodig is waarbij het loket van Passenderwijs betrokken wordt
 - een school voor speciaal (basis) onderwijs waarbij het loket van Passenderwijs betrokken wordt

Figuur: schematische weergave aanmeldingsroute statushouders bij onderwijs

4. Expertise

4.1 Expertise binnen de eerste opvangschool

De noodzakelijke expertise om een passend aanbod te kunnen bieden, wordt door de school zelf georganiseerd waarbij gebruik kan worden gemaakt van de opgebouwde expertise binnen Stichting Klasse.

4.2 Expertise binnen de specifieke wijkschool

De noodzakelijke expertise om een passend aanbod te kunnen bieden, wordt door de scholen zelf georganiseerd en ondersteund door een in te richten werkgroep bestaande uit een contactpersoon uit elke school, een deskundige vanuit Passenderwijs en een onafhankelijke voorzitter met kennis van zaken.

Deze inhoudelijk werkgroep krijgt als opdracht mee de volgende vragen te beantwoorden:

- welke aanvullende inhoudelijke deskundigheid is per onderwijslocatie noodzakelijk?
- welke aanvullende samenwerking dient gezocht te worden inzake sociaal emotionele problematiek (bv. traumaverwerking)
- op welke wijze organiseren de scholen het structureel delen en opbouwen van kennis met elkaar?

Resultaten van de werkgroep worden teruggekoppeld aan de schoolbesturen middels de stuurgroep schakelklas waarbij de deskundige vanuit Passenderwijs de 'linking pin' is.

5. Bekostiging

5.1 Bekostiging eerste opvangschool

I - Rijksbekostiging

- a) reguliere basisbekostiging per kind (gem. ca. €3.000)
- b) aanvullende bekostiging in de vorm van:
 - mogelijk gewichtengelden (0,3x of 1,2x)
 - mogelijk NOAT-bijdrage (€106 per school, €19 per leerling)
- c) bijzondere bekostiging in de vorm van:
 - eerste opvang vreemdelingen (art. 37): minimaal 4 vreemdelingen korter dan een jaar in Nederland: eenmalig startsubsidie €10.000, daarna per leerling €2.600 op basis van 4 peildata.
 - toename asielzoekers (art. 36): vanaf 10 kinderen €1.300 per leerling / 12 x maanden onderwijs)

II – Bekostiging vanuit gemeente Woerden

De gemeente Woerden stelt €18.000 per schooljaar beschikbaar voor taalondersteuning. De eerste opvang ontvangt hiervan de komende drie jaar €10.000 subsidie per jaar met als oormerk 'passende ondersteuning in het kader van eerste opvang'.

5.2 Specifieke wijkschool bekostiging

I - Rijksbekostiging

- a) reguliere basisbekostiging per kind (gem. ca. €3.000)
- b) aanvullende bekostiging in de vorm van:
 - mogelijk gewichtengelden (0,3x of 1,2x)
 - mogelijk NOAT-bijdrage (€106 per school, €19 per leerling)
- c) bijzondere bekostiging in de vorm van:
 - toename asielzoekers (art. 36): vanaf 10 kinderen €1.300 per leerling / 12 x maanden onderwijs)

II – Bekostiging vanuit samenwerkingsverband en gemeente Woerden

De gemeente Woerden stelt €18.000 per schooljaar beschikbaar voor taalondersteuning waarvan €10.000 ter beschikking wordt gesteld aan de eerste opvang.

De overige €8.000 wordt aangevuld met €19.000 vanuit Passenderwijs (cofinanciering).

Hiermee komt €27.000 per schooljaar beschikbaar voor de 4 specifieke wijkscholen.

Elke school ontvangt hiervan de komende drie jaar €9.000 subsidie per jaar met als oormerk 'passende ondersteuning in het kader van onderwijs aan anderstaligen'. Uitzondering vormt 'De Wegwijzer' die reeds middels de subsidieregeling 'aanvullende basisondersteuning' bekostigd wordt door Passenderwijs.

Tabel: inzet middelen vanuit gemeente en Passenderwijs op jaarbasis

Baten		Lasten	
Subsidie gemeente Woerden	€18.000	Eerste opvang Rembrandt van Rijn	€10.000
Subsidie Passenderwijs	€24.000	R. de Jager	€ 9.000
Subsidie Passenderwijs aanvullende basisondersteuning	€10.000	W. van Oranje	€ 9.000
		Wegwijzer*	€10.000
		St. Bavo	€ 9.000
		Bekostiging werkgroep	€ 5.000
Exploitatie	€52.000		€52.000

* betreft bekostiging vanuit de subsidie 'aanvullende basisondersteuning' Passenderwijs

Tevens is Passenderwijs in het kader van facilitering en ondersteuning bereid de inzet van de inhoudelijke werkgroep in 2016 en 2017 te faciliteren (ca. €5.000 per jaar).

De schoolbesturen realiseren zich dat deze ontschotting en centralisering van middelen als consequentie heeft dat Passenderwijs geen 'eigen ondersteuningsbudgetten' meer beschikbaar stelt voor intensieve taalondersteuning anderstaligen aan scholen binnen de gemeente Woerden. De middelen worden immers beschikbaar gesteld aan de eerste opvang en specifieke wijkscholen. Kortom: er is geen sprake van bezuiniging maar van re-routing.

Tot slot, betrokken partners (gemeente, schoolbesturen, Passenderwijs) voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor zowel de inhoudelijke als de financiële bedrijfsvoering van de eerste opvang school.

6. Monitoring en verantwoording

De ontwikkelingen rondom een passend aanbod aan statushouders wordt gemonitord door de stuurgroep Schakelklas. Hier is bewust voor gekozen om aan te sluiten bij reeds bestaande overlegstructuren. De stuurgroep is een besluitvormend orgaan.

De volgende indicatoren zijn benoemd als basis voor de monitor:

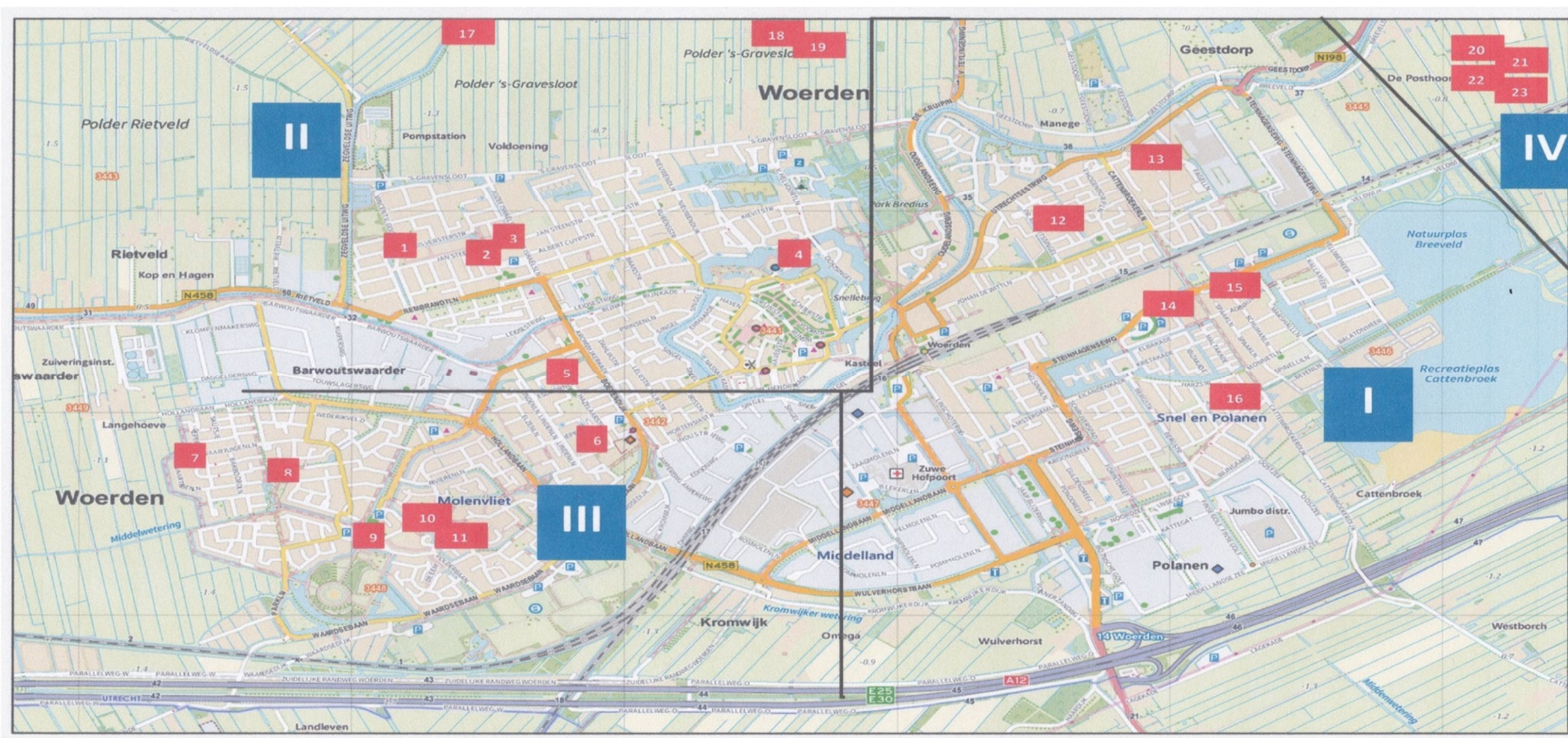
- in- en doorstroomgegevens van statushouders waarbij sprake is van extra ondersteuning (aan te leveren door het loket van Passenderwijs)
- overzicht van instroomdata na 1 oktober bij de eerste opvang gekoppeld aan financiële (on)mogelijkheden (aan te leveren door de eerste opvang)
- overzicht van noodzakelijke expertise binnen de eerste opvang en specifieke wijkscholen gekoppeld aan de ontwikkeling daar naar toe (aan te leveren door de werkgroep)

Binnen de stuurgroep zullen bovengenoemde indicatoren verder uitgewerkt worden. Wat betreft de financiële verantwoording wordt de gemeentelijke bijdrage verantwoord in het gebruikelijke jaarverslag Schakelklas, de verantwoording van de middelen van Passenderwijs vindt plaats op basis van de verantwoording van de ontvangen beschikking van Passenderwijs.

7. Van huis naar de eerste opvangschool

Voor statushouders is het moeilijk om van huis naar de eerste opvangschool te komen. De gemeente Woerden zal in afstemming met vluchtelingensteunpunt en de Rembrandt van Rijnschool zorg dragen dat statushouders die verwezen worden naar de eerste opvangschool ondersteund worden inzake vervoer van huis naar de eerste opvangschool.

Bijlage A - Geografisch kaartje gemeente Woerden

- Gebied I** : De Schakel (12), R. de Jager (13), Andersen (14), Regenboog (15), Margrietschool (16)
- Gebied II** : De Kring (1), Willem Alexander (2), Rembrandt van Rijn (3), Wilhelmina (4), Willem van Oranje (5), Jorai (17), Eben Haezer (18), Wijde Blik (19)
- Gebied III** : Wegwijzer (6), Constantijn (7), Franciscus (8), Johan Friso (9), Achtsprong (10), Molenwiek (11)
- Gebied IV** : Fontein (20), Notenbalk (21), Horizon (22), St. Bavo (23)

Kadernotitie december 2015, definitieve versie